

2882

A. DOBRIĆ

OSNOVNI POJMOVI IZ TEORIJE I METODE STATISTIKE

Skripta izrađena
prema predavanjima održanim u Planarskoj školi
Planske komisije Narodne Republike Hrvatske

IZDANJE PLANSKE KOMISIJE N.R. HRVATSKE
TISAK SVEUČILIŠNE LITOGRAFIJE

ZAGREB 1950.

2882.

A. DOBRIC

OSNOVNI POJMOVI IZ TEORIJE I METODE STATISTIKE

Skripta izradjena prema
predavanjima održanim u Planerskoj školi Planske
komisije N.R. Hrvatske

Izdanje: Planske komisije N.R. Hrvatske
Tisak SVEUČILISNE LITOGRAFIJE
ZAGREB 1950.

2882

P R E D G O V O R

Ova su skripta namjenjena kursistima planerske škole kao i kandidatima za polaganje stručnih ispita iz struke planiranja.

Skripta sam napisao zato, da ne bi bili primorenici služiti se raznim odlomcima iz literature ili za njih preopširnim, a mnogo puta i preteškim udžbenicima koji se upotrebljavaju na fakultetima.

U svojim izlaganjima sam nastojao da se zadržim samo na onome što je neophodno, na onome što iz područja teorije statistike danas mora biti poznato svakom službeniku u struci planiranja.

Radi nedostatka sabrane literature, osjeđalo se je pomanjkanje predavača iz predmeta statistike, što je najviše došlo do izražaja kod kurseva naših Planskih komisija kotareva. Na ovaj način mislim da će se broj tih predavača povećati, pa će i s te strane našim stručnim kadrovima biti olakšano svladavanje ovog predmeta.

Dodatak uz ova skripta sam napisao zato, da kod raznih analiza posluži našim mlađim kadrovima za izračunavanje onih pokazatelja, koji su često za ekonomske analize neophodni. Ove se metode statističke analize ne smiju mehanički upotrebljavati. Prije nego se upotrebi neka od ovih metoda, bezuvjetno je potrebno ispitati da li njena primjena u konkretnom slučaju ima smisla.

A. Dobrić

Zagreb, srpanj 1950.

S A D R Ž A J

Str.

I. UVOD	5
1. Razvoj, značenje i zadaća statistike	5
2. Predmet statistike (statistička masa)	10
3. Jedinice promatranja	13
4. Obilježja jedinica promatranja	14
5. Pojam o zakonu velikih brojeva	15
II. STATISTIČKO PROMATRANJE	18
1. Faze statističke djelatnosti	18
2. Vrste statističkih promatranja	20
3. Plan promatranja i obrade statističkih podataka	25
a) Plan statističkih promatranja	26
b) Plan obrade statističkih podataka	31
III. GRUPIRANJE	
1. Značenje i zadaća metode grupiranja	31
2. Vrste statističkih grupa	36
a) Geografske ili prostorne grupe	36
b) Vremenske grupe	39
c) Stvarno-kvalitativne i stvarno kvantitativne grupe	41
3. Statistički nizovi ili serije	46
4. Vrste statističkih nizova	49
a) Vremenski nizovi	49
b) Prostorni nizovi	56
c) Stvarni statistički nizovi	57
d) Trenutačni nizovi	57
e) Intervalni nizovi	57
IV. PRIKAZIVANJE PODATAKA	
A) Tabelarno prikazivanje	59
1. Elementi statističke tabele	60
2. Neka pravila za sastav tabele	61
3. Vrste statističkih tabela	63
B) Grafičko prikazivanje	68
1. Koordinatni sistem	69
2. Vrste grafikona	71
3. Površinski grafikoni	71
a) Grafikoni u stupcima	71
b) Kvadrati	79
c) Sektori kruga	84
4. Linijski grafikoni	88
5. Kartogrami	94
V. ANALIZA STATISTIČKIH PODATAKA	97
1. Srednje vrijednosti	97
a) Značenje i opći pojam srednje vrijednosti	97
b) Aritmetička sredina	101
c) Odstupanja od srednje vrijednosti	111
2. Istraživanje odnosa	119
a) Postoci ili pokazatelji strukture	120
b) Statistički koeficijenti	125
3. Indeksni brojevi	126
a) Pojam i vrste indeksnih brojeva	126
b) Individualni indeksi	127
c) Skupni indeksi	129
4. Uspoređenja u uslovnim jedinicama	134
VI. DODATAK	138
1. Median (ili centralna vrijednost)	138
2. Koncentracija	141
3. Korelacija	150
LITERATURA	163
SADRŽ	165